Euroopan unionin neuvosto

Bryssel, 24. syyskuuta 2019
(OR. en)

12468/19

Toimielinten välinen asia:
2019/0168(NLE)

SCH-EVAL 157
DATAPROTECT 216
COMIX 427

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	20. syyskuuta 2019
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	11904/19
Asia:	Neuvoston täytäntöönpanopäätös suosituksen antamisesta Schengenin säännöstön soveltamisesta **tietosuojan** alalla **Liettuassa** vuonna 2018 tehdyssä arvioinnissa havaittujen puutteiden korjaamiseksi

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston istunnossaan 20. syyskuuta 2019 hyväksymä neuvoston täytäntöönpanopäätös suosituksen antamisesta Schengenin säännöstön soveltamisesta Liettuassa tietosuojan alalla vuonna 2018 tehdyssä arvioinnissa havaittujen puutteiden korjaamiseksi.

Neuvoston 7. lokakuuta 2013 antaman asetuksen (EU) N:o 1053/2013 15 artiklan 3 kohdan mukaisesti tämä suositus toimitetaan Euroopan parlamentille ja kansallisille parlamenteille.

Neuvoston täytäntöönpanopäätös

SUOSITUKSEN

antamisesta Schengenin säännöstön soveltamisesta tietosuojan alalla Liettuassa vuonna 2018 tehdyssä arvioinnissa havaittujen puutteiden korjaamiseksi

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon arviointi- ja valvontamekanismin perustamisesta Schengenin säännöstön soveltamisen varmistamista varten ja toimeenpanevan komitean 16 päivänä syyskuuta 1998 pysyvän Schengenin arviointi- ja soveltamiskomitean perustamisesta tekemän päätöksen kumoamisesta 7 päivänä lokakuuta 2013 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1053/2013[1] ja erityisesti sen 15 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Tämän päätöksen tarkoituksena on suosittaa Liettualle toimia niiden puutteiden korjaamiseksi, jotka havaittiin tietosuojan alalla vuonna 2018 tehdyssä Schengen-arvioinnissa. Arvioinnista laadittu kertomus, joka sisältää havainnot ja arviot ja jossa luetellaan arvioinnissa havaitut parhaat käytännöt ja puutteet, on hyväksytty komission täytäntöönpanopäätöksellä C(2019)5700.

[1] EUVL L 295, 6.11.2013, s. 27.

(2) Hyviksi käytännöiksi katsotaan muun muassa se, että tietosuojaviranomainen tarjoaa neuvontaa ja ohjausta henkilöille, jotka ottavat viranomaiseen yhteyttä, eikä pelkästään lähetä pyyntöjä eteenpäin; mallikirjeiden tarjoaminen toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmään (SIS II) ja viisumitietojärjestelmään (VIS) liittyvien rekisteröityjen oikeuksien käyttämistä varten; sisäministeriön alaisen tietotekniikka- ja viestintäosaston (N.VIS- ja N.SIS-järjestelmistä vastaava yksikkö) tiloissa toteutettavat yleisesti ottaen korkealaatuiset turvatoimenpiteet, jotka tarjoavat turvallisen ympäristön tietojen tallentamiselle ja estävät mahdolliset häiriötilanteet; VIS-järjestelmän loppukäyttäjille ja erityisesti konsulaattien henkilöstölle ennen suurlähetystöihin/konsulaatteihin lähettämistä tarjottava laadukas koulutus; sitoutuminen henkilöstön kouluttamiseen ja kehittämiseen ja erityisesti laadukas koulutus muun muassa tietosuoja-asioista N.SIS-järjestelmän loppukäyttäjille ja SIRENE-toimiston työntekijöille; tietosuojaviranomaisen verkkosivustolla SIS II- ja VIS-järjestelmistä tarjottavat erittäin kattavat, hyödylliset ja helppotajuiset tiedot (useilla kielillä); tietosuojaviranomaisen esitteet "*Henkilötietojen suoja Schengenin tietojärjestelmässä*" ja "*Henkilötietojen suoja viisumitietojärjestelmässä*", joissa on laadukasta ja helppotajuista informaatiota tietojenkäsittelystä kummassakin tietokannassa ja niihin liittyvistä rekisteröityjen oikeuksista; sekä tietosuojaviranomaisen vahva osallistuminen moniin konferensseihin ja koulutus- ja tiedotustilaisuuksiin, mukaan lukien SIS II- ja VIS-järjestelmien tietojenkäsittelystä vastaavalle henkilöstölle annettavaan koulutukseen.

(3) Koska on tärkeää noudattaa tietosuojaa koskevaa Schengenin säännöstöä ja erityisesti varmistaa tietosuojaviranomaisen täydellinen riippumattomuus, ensisijaisesti olisi pantava täytäntöön suositus 1.

(4) Tämä päätös olisi toimitettava Euroopan parlamentille ja jäsenvaltioiden parlamenteille. Liettuan on asetuksen (EU) N:o 1053/2013 16 artiklan 1 kohdan nojalla laadittava kolmen kuukauden kuluessa päätöksen hyväksymisestä toimintasuunnitelma, joka sisältää luettelon kaikista suosituksista arviointikertomuksessa mainittujen puutteiden korjaamiseksi, ja toimitettava kyseinen toimintasuunnitelma komissiolle ja neuvostolle,

SUOSITTAA SEURAAVAA:

Liettuan olisi

Tietosuojaviranomainen

1. tietosuojasta vastaavan valtion tarkastusviraston, jäljempänä 'tietosuojaviranomainen', täydellisen riippumattomuuden varmistamiseksi poistettava vaatimukset, joiden mukaan oikeusministerin on hyväksyttävä tietosuojaviranomaisen strateginen toimintasuunnitelma ja oikeusministeriä on kuultava vuotuisesta toimintasuunnitelmasta ennen kuin tietosuojaviranomaisen johtaja voi hyväksyä sen; tämä on tärkeää myös sen varmistamiseksi, että budjettimenettelyyn ei liity riskiä tietosuojaviranomaisen riippumattomuuden loukkaamisesta;

2. tietosuojaviranomaisen täydellisen riippumattomuuden varmistamiseksi järjestettävä oikeusministerin ja tietosuojaviranomaisen johtajan väliset säännölliset kahdenväliset tapaamiset sillä tavalla, että niistä ei aiheudu riskiä tietosuojaviranomaiseen hallituksen taholta kohdistuvasta suorasta tai välillisestä vaikuttamisesta, joka saattaisi vaarantaa tietosuojaviranomaisen riippumattomuuden;

3. poistettava kaikki sellaiset seikat, jotka liittyvät tietosuojaviranomaisen johtajan vastuuvelvollisuuteen hallitukselle ja oikeusministerille ja jotka saattaisivat aiheuttaa riskin tietosuojaviranomaiseen hallituksen ja oikeusministerin taholta kohdistuvasta suorasta tai välillisestä vaikuttamisesta ja siten vaarantaa tietosuojaviranomaisen riippumattomuuden;

4. varmistettava, että tietosuojaviranomainen valvoo SIS II -järjestelmässä olevien henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuutta aiempaa useammin;

5. varmistettava, että tietosuojaviranomainen suorittaa N.SIS-järjestelmän tietojenkäsittelytoimien tarkastuksen vähintään joka neljäs vuosi;

6. varmistettava, että tietosuojaviranomainen valvoo VIS-järjestelmässä olevien henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuutta; lisäksi tietosuojaviranomaisen olisi tarkasteltava tietojenkäsittelytoimia ja tietoturvaa ulkoisen palveluntarjoajan tiloissa samalla kun se tekee tarkastuksia suurlähetystöissä; tästä mahdollisuudesta olisi määrättävä ulkoministeriön ja ulkoisten palveluntarjoajien välisessä sopimuksessa;

7. varmistettava, että tietosuojaviranomainen suorittaa N.VIS-järjestelmän tietojenkäsittelytoimien tarkastuksen vähintään joka neljäs vuosi;

Rekisteröityjen oikeudet

8. varmistettava, että 60 päivän määräaikaa, jonka kuluessa SIS II -asetuksen 41 artiklan 6 kohdassa ja SIS II -järjestelmästä annetun päätöksen 58 artiklan 6 kohdassa tarkoitettuihin SIS II -järjestelmän rekisteröityjen pyyntöihin on vastattava, noudatetaan, kunnes SIS-järjestelmää koskevaa uutta säännöstöä[2] sovelletaan kaikilta osin (viimeistään 28 päivänä joulukuuta 2021), sillä uudessa säännöstössä on ristiviittauksia määräaikaan, jonka kuluessa yleisessä tietosuoja-asetuksessa[3] tarkoitettuihin rekisteröityjen pyyntöihin on vastattava (30 päivää, jota voidaan tarvittaessa pidentää kahdella kuukaudella);

9. selvennettävä sisäisiä menettelyjä, jotka koskevat SIS II -järjestelmään liittyviä rekisteröityjen oikeuksia käsittelevien viranomaisten vastuuta; tällä tavalla henkilöstö olisi myös tietoinen siitä, kenelle pyynnöt on välitettävä;

---

[2] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1862, annettu 28 päivänä marraskuuta 2018, Schengenin tietojärjestelmän (SIS) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä poliisiyhteistyössä ja rikosasioissa tehtävässä oikeudellisessa yhteistyössä, neuvoston päätöksen 2007/533/YOS muuttamisesta ja kumoamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1986/2006 ja komission päätöksen 2010/261/EU kumoamisesta (EUVL L 312, 7.12.2018, s. 56) ja erityisesti sen 66–71 artikla; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1861, annettu 28 päivänä marraskuuta 2018, Schengenin tietojärjestelmän (SIS) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä rajatarkastuksissa, Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1987/2006 muuttamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 312, 7.12.2018, s. 14) ja erityisesti sen 51–57 artikla.

[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

10. varmistettava, että sisäministeriön mahdolliset lopulliset vastaukset henkilöille, jotka haluavat käyttää SIS II -järjestelmään rekisteröityjen oikeuksia, ovat keskenään linjassa ja että näille henkilöille tarjotaan tietoa heidän oikeudestaan tehdä valitus tietosuojaviranomaiselle ja oikeudestaan hakea muutosta päätöksiin tuomioistuinteitse;

11. selvennettävä sisäisiä menettelyjä, jotka koskevat VIS-järjestelmään rekisteröityjen oikeuksia käsittelevien viranomaisten vastuuta; tällä tavalla henkilöstö olisi myös tietoinen siitä, kenelle pyynnöt on välitettävä;

12. varmistettava, että sisäministeriön mahdolliset lopulliset vastaukset henkilöille, jotka haluavat käyttää VIS-järjestelmään rekisteröityjen oikeuksia, ovat keskenään linjassa ja että näille henkilöille tarjotaan tietoa heidän oikeudestaan tehdä valitus tietosuojaviranomaiselle ja oikeudestaan hakea muutosta päätöksiin tuomioistuinteitse;

Viisumitietojärjestelmä

13. toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ulkoministeriön ja ulkoisten palveluntarjoajien välisissä sopimuksissa määrätään siitä, millä tavoin Liettuan tietosuojaviranomainen voi osallistua suurlähetystöjen/konsulaattien ja ulkoministeriön tekemiin tarkastuksiin;

14. parannettava sisäistä valvontaa tarkistamalla lokit ennakoivasti ja säännöllisesti VIS-järjestelmässä olevien henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuuden valvomiseksi; lisäksi sisäministeriön olisi kehitettävä edelleen SIEM-järjestelmää automaattisen lokivalvonnan toteuttamiseksi;

15. varmistettava, että ulkoministeriön tietosuojavastaava osallistuu tiiviimmin tietosuojakoulutuksen kehittämiseen ja antamiseen ministeriön henkilöstölle, mukaan lukien suurlähetystöissä/konsulaateissa toimiville työntekijöille;

Toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmä (SIS II)

16. poistettava loppukäyttäjiltä mahdollisuus kirjautua N.SIS-järjestelmään POLIS-selaimen kautta samanaikaisesti useilla laiteilla;

17. varmistettava, että otetaan käyttöön älykortit, joiden kautta poliisin palveluksessa olevilla käyttäjillä on pääsy N.SIS-järjestelmän työasemille, jotta voidaan parantaa turvallisuutta;

18. varmistettava, että teknisiä toimenpiteitä, joiden avulla on tarkoitus ehkäistä USB-muistitikkujen käyttö SIRENE-toimiston työasemilla, sovelletaan kaikilta osin ja valvotaan säännöllisesti;

19. parannettava sisäistä valvontaa tarkistamalla kaikissa asiaankuuluvissa viranomaisissa työskentelevien SIS II -järjestelmän loppukäyttäjien lokit ennakoivasti ja säännöllisesti SIS II -järjestelmässä olevien henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuuden valvomiseksi; lisäksi sisäministeriön olisi kehitettävä edelleen SIEM-järjestelmää automaattisen lokivalvonnan toteuttamiseksi;

20. varmistettava, että tietosuojaa koskevaa henkilöstön tietämystä SIS II- ja VIS-tietojen käsittelyn yhteydessä parannetaan järjestämällä säännöllisesti kertauskoulutusta;

21. varmistettava, että sisäministeriön tietosuojavastaavat ottavat päävastuun niiden työntekijöiden kouluttamisesta ja tietämyksen lisäämisestä, joilla on pääsy N.SIS-järjestelmään, jotta voidaan varmistaa, että henkilöstön kehittämisessä noudatetaan johdonmukaista rakennetta ja jatkuvaa suunnitelmaa;

Yleinen tietoisuus

22. varmistettava, että tietosuojaviranomaisen verkkosivustolla olevat SIS II- ja VIS-järjestelmää koskevat linkit päivitetään säännöllisesti;

23. varmistettava, että sellaisten organisaatioiden verkkosivustoilla, jotka ovat tekemisissä muiden maiden kansalaisten kanssa (esim. sisäministeriö, poliisi, rajavartiolaitos, ulkoministeriö ja konsulaatit), tarjotaan helposti saatavilla olevaa ja selkeää tietoa SIS II- ja VIS-järjestelmistä ja niihin liittyvistä rekisteröityjen oikeuksista myös englanniksi;

24. varmistettava, että silloin kun nämä verkkosivustot tarjoavat tietoa SIS II- ja VIS-järjestelmistä ja niihin liittyvistä rekisteröityjen oikeuksista englanniksi, nämä tiedot on helpompi löytää;

25. varmistettava, että N.SIS II- ja VIS-järjestelmiin liittyvien rekisteröityjen oikeuksien käyttöä koskevat tiedot esitetään näitä järjestelmiä käyttävien instituutioiden verkkosivustoilla yhdenmukaisessa muodossa;

26. lisättävä tietojenkäsittelyä ja VIS-järjestelmään liittyviä rekisteröityjen oikeuksia koskevaa tietoa EPM-portaaliin, jonka kautta henkilöt ilmoittavat tarkat tiedot viisumihakemuksia varten.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja